Lietas arhīva Nr. A42-01510-20
ECLI:LV:ADRJJTN:2020:0911.A420151020.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2020.gada 11.septembrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties pieteicējam /pers. A/, atbildētājas Tukuma novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Tukuma novada bāriņtiesas pārstāvei Lindai Zemītei, sevišķajai aizbildnei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru /pers. A/ tiktu atjaunotas pārtrauktās bērna /pers. D/ aizgādības tiesības, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Tukuma novada bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) priekšsēdētājas vietniece 2013.gada 25.novembrī pieņēma vienpersonisko lēmumu Nr.1-6/302 pārtraukt pieteicējam /pers. A/ un trešajai personai pers. B/ bērnu /pers. E/, /pers. F/un /pers. D/aizgādības tiesības. Bērni tika nogādāti drošos apstākļos pie bērnu vecāsmātes /pers. G/. Bāriņtiesa secināja, ka bērnu turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt bērnu veselību un dzīvību.

Ar bāriņtiesas 2013.gada 9.decembra lēmumu Nr.1-6/309 trešajai personai tika atjaunotas, bet pieteicējam netika atjaunotas pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 11.aprīļa spriedumu lietā Nr.A420315018 (turpmāk – spriedums) bāriņtiesai uzlikts par pienākumu četru mēnešu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās izvērtēt jautājumu par bērnu pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu pieteicējam un izdot administratīvo aktu.

Ar bāriņtiesas 2019.gada 26.septembra lēmumu Nr.1-6/142 nolemts pieteicējam atjaunot pārtrauktās /pers. F/aizgādības tiesības un neatjaunot pārtrauktās /pers. D/aizgādības tiesības.

[3] Ar bāriņtiesas 2020.gada 16.janvāra lēmumu Nr.1-6/9 nolemts neatjaunot pieteicējam pārtrauktās bērna /pers. D/(turpmāk – bērns) aizgādības tiesības un nesniegt prasības pieteikumu tiesā par bērna aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējam (turpmāk – Lēmums).

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Bāriņtiesa 2019.gada 26.septembra lēmumā Nr.1-6/142 motivējusi pieteicēju aktīvāk un mērķtiecīgāk meklēt un pielietot saziņas iespējas ar bērnu, lai atjaunotu emocionālo saikni ar bērnu.

[3.2] Pieteicējs vairākkārt krimināli sodīts, pēdējo reizi 2009.gadā, administratīvi sodīts pēdējo reizi 2018.gada 24.maijā par fizisku vai emocionālu vardarbību pret bērnu. Pieteicējs narkoloģijas kabineta reģistrā nesastāv, konsultēts 2016.gadā, psihiatrijas kabineta reģistrā nesastāv. Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas par pieteicēju netiek veiktas.

[3.3] 2019.gada 23.maijā bāriņtiesa veica pieteicēja ģimenes riska izvērtējumu un konstatēja augstus riskus bērnam: bērna vecums, bērns nespēj sevi pasargāt, pamešana novārtā, vecākiem ir bijušas pārtrauktas aizgādības tiesības, vecāku konfliktu laikā bērns regulāri cieta no emocionālas vardarbības. Bērna pamatvajadzības nodrošina trešā persona bērna māte /pers. B/.

[3.4] Bāriņtiesa izvirzīja pieteicējam šādus uzdevumus: novērst apstākļus, kas liedz nodrošināt bērnam pamatvajadzības; atjaunot emocionālo saikni ar bērnu; novērst atkarīgo vielu lietošanu, kas nelabvēlīgi ietekmē vecāku lomas pildīšanu; sadarboties ar Tukuma novada pašvaldības aģentūru „Tukuma novada sociālais dienests" (turpmāk – sociālais dienests) izvirzīto uzdevumu izpildē.

[3.5] 2019.gada 19.jūnijā izvirzītos uzdevumus pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanai un bērnu aprūpes un uzraudzības uzlabošanā bāriņtiesa nosūtīja pieteicējam uz deklarētās dzīvesvietas adresi.

[3.6] Kuldīgas novada bāriņtiesa 2019.gada 8.jūlijā informēja, ka ir pārbaudījusi pieteicēja iespējamo dzīvesvietu adresē /adrese A/, kurā tika sastapta nekustamā īpašuma īpašniece, kura paskaidroja, ka pieteicējs ir dēla paziņa, viņas īpašumā dzīvo jau gadu, īres līgums nav noslēgts. Pieteicēja dzīvesvieta netika pārbaudīta un pieteicēja viedoklis netika noskaidrots, jo pieteicējs dzīvesvietas adresē neatradās.

[3.7] Bāriņtiesas pārstāvis 2019.gada 24.jūlijā telefonsarunā ar trešo personu noskaidroja, ka bērnam klājas labi, gatavojas skolai. Vasarā atpūtušies, brauca uz karuseļiem, baseinu. Bērns sazinās ar radiniekiem, sazvanās ar brāli un māsu, piezvana arī omei. Pieteicējs nav zvanījis un arī nevarot piezvanīt, jo trešā persona ir nobloķējusi viņa numuru, nevēlas, lai viņš zvana. Padomās par iespēju pieteicējam ļaut sazināties ar bērnu. Pieteicējs nesniedz nekādu materiālu atbalstu un trešā persona to nevēlas, jo pietiekami labi pelna. 2019.gada 28.jūlijā bērns ticis reģistrēts portālā *draugiem.lv* saziņai ar pieteicēju.

[3.8] Bāriņtiesas pārstāvis 2019.gada 24.jūlijā telefonsarunā ar bērnu noskaidroja, ka bērnam klājas labi, drīz (13.augustā) ies skolā, ļoti vēlas iet uz skolu, vēlas mācīties, draugi ir arī ārpus skolas. Vasaru bērns pavadījis labi, spēlējies ar draugiem, braucis uz baseinu un citur. Latvijā bērns sazinās ar māsu, brāli un omi, nevēlas sazināties ar pieteicēju, ja pieteicējs ar viņu sazinātos, nezina, vai atbildētu. Nevēlas atgriezties Latvijā.

[3.9] Sociālais dienests 2020.gada 9.janvārī informēja, ka pieteicēja deklarētā dzīvesvietas adrese ir /adrese B/, faktiskā dzīvesvieta nav zināma, atbalsta pasākumus, speciālistu konsultācijas un atbalstu, lai sazinātos un atjaunotu emocionālo saiti ar bērnu, nav saņēmis. 2019.gada 6.augustā, ierodoties sociālajā dienestā, pieteicējs konsultācijas laikā informēja, ka ar sociālo dienestu turpmāk nevēlas sadarboties.

[3.10] Bāriņtiesas pārstāvis 2020.gada 13.janvārī telefonsarunā ar trešo personu noskaidroja, ka abiem ar bērnu Vācijā klājas labi, strādā algotu darbu, bērns apmeklē skolu, mācības ir vācu valodā, abi mācās vācu valodu, bērnam ir papildu stundas vācu valodā. Pieteicējs nav zvanījis, nav sūtījis bērnam dāvanas. Bērns nav izteicis vēlmi atgriezties Latvijā. Trešā persona regulāri sazvanās ar otru meitu un dēlu, palīdz meitai materiāli.

[3.11] Bāriņtiesas pārstāvis 2020.gada 13.janvārī telefonsarunā ar bērnu noskaidroja, ka bērnam Vācijā klājas labi, Ziemassvētkos saņēmis ļoti daudz dāvanu, dažādus saldumus un mantas, labi klājas arī skolā, ir daži draugi, sazvanās ar māsu un brāli, ļoti priecājas par māsas mazo meitiņu, ar pieteicēju nav sazvanījušies un nevēlas to darīt, vienreiz māsa piedāvājusi parunāt ar pieteicēju, bet negribēja. Nevēlas braukt uz Latviju, jo Vācijā patīk labāk – labāki cilvēki, labāks laiks. Uz Latviju brauks, kad izaugs.

[3.12] Bāriņtiesa 2020.gada 10.janvārī veica risku izvērtējumu pieteicējam un augsti riski konstatēti bērna un vecāka savstarpējās attiecībās, vardarbīgas un agresīvas uzvedības pieredzē ģimenē, problēmas atzīšanā, nav sadarbības ar valsts un pašvaldības institūcijām.

[3.13] Bāriņtiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka komunicē ar vecāko meitu, lai viņa parunā ar bērnu, tā vienu reizi runāja, un tad bērns pajautāja kā klājas tētim. Bērnam nav profila sociālajos tīklos, pieteicēja mobilā tālruņa numurs ir nobloķēts. Pieteicējam ar bērnu nav iespējama nekāda saziņa. Pieteicējs nezina bērna dzīvesvietas adresi Vācijā, un neviens viņam to nesaka, vēlas, lai viņam atjauno bērna aizgādības tiesības. Ir pārliecināts, ka trešā persona ir ietekmējusi bērna viedokli, jo viņam Latvijā ar bērnu bija ļoti labas attiecības. Pieteicēja rīcībā ir informācija, ka trešās personas ģimenē notiek alkohola lietošana, kautiņi. Pieteicējs dzīvo Jelgavā, īrē dzīvokli, strādā Rīgā celtniecībā kā pašnodarbinātā persona.

[3.14] Pieteicējs nav vērsies sociālajā dienestā kopš 2019.gada augusta, pieteicējam šobrīd nav iespējams atjaunot pārtrauktās bērna aizgādības tiesības. Pieteicējs nepiedalās bērna aprūpē, audzināšanā, nepalīdz bērnam materiāli. Bērnam ar pieteicēju ir zudusi savstarpējā emocionālā piesaiste, un ir vajadzīgs laiks, lai to atjaunotu. Pieteicējam nav bijusi iespēja sazināties ar bērnu daļēji arī no pieteicēja neatkarīgu apstākļu dēļ, tomēr bāriņtiesas ieskatā pieteicējam aktīvāk un mērķtiecīgāk jāmeklē un jāpielieto saziņas iespējas ar bērnu, lai atjaunotu emocionālo saikni ar bērnu.

[4] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējam tiktu atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, izdošanu. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] Spriedums stājās spēkā 2019.gada 14.maijā, tātad tiesas noteiktais četru mēnešu termiņš iestājās 2019.gada 14.septembrī. Bāriņtiesa bez jebkāda pamata pārkāpusi tiesas noteiktos termiņus, jo lieta izskatīta 2019.gada 26.septembrī, bet lēmums Nr.1-6/142 pieņemts 2019.gada 10.oktobrī.

N o 2019.gada 26.septembra lēmuma Nr.1-6/142 var secināt, cik nelietderīgi bāriņtiesa izmantoja laiku: mēnesi, lai sagatavotu formālus uzdevumus; vairāk, nekā divus mēnešus, lai sazinātos telefoniski ar trešo personu un bērnu; vairāk nekā četrus mēnešus, lai aprunātos ar otras meitas aizbildni; vairāk nekā četrus mēnešus, lai veiktu dzīvokļa, kurš jau vairākus gadus atpakaļ ir pārdots izsolē un kurā neviens nedzīvo, bet ir saglabājusies tikai deklarētā adrese, pārbaudi, un šis apstāklis ir labi zināms bāriņtiesai; četrus ar pusi mēnešus, lai aprunātos ar otru meitu.

Vēl četrus mēnešus vēlāk bāriņtiesa pieņēma Lēmumu, no kura var secināt, kā bāriņtiesa izmantoja šo laiku: trīs mēnešus kopš iepriekšējā lēmuma pieņemšanas, lai sazinātos ar sociālo dienestu, kurš atrodas tajā pašā ēkā; trīs mēnešus, lai sazvanītu trešo personu un bērnu pa tālruni. Kopš tiesas sprieduma bāriņtiesa ir novilcinājusi laiku gandrīz desmit mēnešus.

[4.2] Gan bāriņtiesa, gan sociālais dienests ir ignorējis tiesas norādījumus par veiksmīgas sadarbības veicināšanu ar pieteicēju. Pēc bāriņtiesas sagatavoto uzdevumu saņemšanas personīgi iesniedza bāriņtiesā jautājumus un izteica lūgumus palīdzēt, uz ko bāriņtiesa atsūtīja atbildes vēstuli ar likuma pantiem un ziņām, ko saņēmusi telefonsarunā ar trešo personu.

[4.3] Lai noskaidrotu apstākļus, kādos atrodas bērns, lūdza bāriņtiesu sazināties ar trešās personas atrašanās valsts sociālajiem dienestiem un bērnu aizsardzības iestādēm. To lūdza kopš 2018.gada 17.maija, kad trešā persona izbrauca no Latvijas kopā ar bērnu, taču šo lūgumu bāriņtiesa ignorē. Vienīgais pierādījums, uz kuru pamatojas bāriņtiesas atzinumi par bērna dzīves apstākļiem, ir telefonsarunas ar trešo personu un bērnu, kurš atrodas trešās personas ietekmē. Nav ziņu par to, kur tieši dzīvo trešā persona ar bērnu, kur bērns mācās, kas bērnu pieskata laikā, kad trešā persona ir darbā, ar ko vienā mājsaimniecībā bērns dzīvo, vai tiek veikta kāda emocionālā ietekme uz bērnu.

Vēstulē un Lēmumā bāriņtiesa norāda, ka ir izveidoti profili sociālajos tīklos, taču tam nav nekādu pierādījumu. Pieteicējam nav sniegta informācija, kā var sazināties, jo trešā persona visur ir nobloķējusi pieteicēju, tāpēc nevar saņemt ziņas par bērnu.

[4.4] Nav patiesība, ka nevēlas sadarboties ar sociālo dienestu. Sociālajam dienestam lūdza rast iespēju iecelt mentoru, kas varētu palīdzēt atjaunot saskarsmi ar bērnu. Šis lūgums tika ignorēts.

Aizgādības tiesību atjaunošana tiek apzināti kavēta, lai pieteicējs nemēģina pats risināt situāciju un nevar vērsties pēc palīdzības citur.

[4.5] Spriedumā norādīts, ka likumdevējs ir noteicis aizgādības tiesību pārtraukšanu uz vienu gadu, taču bāriņtiesas prasība par aizgādības tiesību atņemšanu tika iesniegta tiesā četrus gadus pēc pārtraukšanas un tika noraidīta.

[4.6] Spriedumā norādīts, ka pastāv iespēja atjaunot aizgādības tiesības un nevajadzētu bez īpaša pamata paildzināt atjaunošanu, jo pretējā gadījumā var rasties atsvešināšanās, taču bāriņtiesa to novilcina jau septiņus gadus.

[4.7] Bāriņtiesas lēmumi ir patvaļīgi un prettiesiski, pamatojas uz pieņēmumiem un apšaubāmu informāciju, novecojušos datiem un apmelojumiem.

[4.8] Kā galvenais iemesls aizgādības tiesību pārtraukšanai tika minēta alkohola lietošana 2013.gadā, tāpēc Lēmumā tiek minēti šādi iemesli aizgādības tiesību neatjaunošanai:

1) augsti riski bērna un vecāka savstarpējām attiecībām, ko, pieteicēja ieskatā, ir veicinājusi tieši bāriņtiesa, nenodrošinot pieteicējam iespēju sazināties ar bērnu, ignorējot jebkurus lūgumus pēc palīdzības, izvairoties uzsākt sadarbību ar bērna dzīvesvietas valsts bērnu tiesību aizsardzības iestādēm;

2) sadarbības trūkums ar valsts un pašvaldības institūcijām, ko, pieteicēja ieskatā, arī ir veicinājusi bāriņtiesa;

3) augsti riski problēmas atzīšanā, kam, pieteicēja ieskatā, nav pamatojuma;

4) augsti riski vardarbīgas un agresīvas uzvedības pieredzē ģimenē, kam, pieteicēja ieskatā, nav pamatojuma, jo bērnu nav bijis iespējams ne redzēt, ne dzirdēt kopš 2018.gada aprīļa.

[5] Bāriņtiesa tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, atsaucoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus paskaidrojot turpmāk norādīto.

Pieteicējs nav iesniedzis bāriņtiesai pārbaudāmus pierādījumus par pastāvīgas dzīvesvietas esību, līdz ar to nav pierādīts, ka pieteicēja sadzīves apstākļi ir pietiekami, lai nodrošinātu bērnam drošu vidi. Bāriņtiesai nav oficiāli zināmi pieteicēja regulārie ienākumi, lai rastos pārliecība par pieteicēja spēju materiāli nodrošināt bērnu. Bāriņtiesai nav pārliecības, ka pieteicējs šobrīd spētu pilnvērtīgi pildīt vecāka pienākumus, nodrošinot bērnam atbilstošu aprūpi, uzraudzību, dzīves apstākļus un drošu, emocionāli labvēlīgu dzīves vidi. Līdz ar to pieteicējs nav novērsis aizgādības tiesību pārtraukšanas iemeslus un nav pamata viņam atjaunot pārtrauktās bērna aizgādības tiesības.

[6] Sevišķā aizbildne tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka bērna interesēm atbilstu neatjaunot pieteicējam pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, papildus paskaidrojot turpmāk norādīto.

[6.1] 2020.gada aprīļa mēnesī lietotnē *WhatsApp* sevišķā aizbildne sazinājusies ar bērnu un trešo personu, kura paskaidroja, ka kopš 2018.gada strādā Vācijā, dzīvo kopā ar bērnu, dala vienu mājsaimniecību ar draugu un viņa meitu, ir pastāvīgs darbs, strādā par apkopēju, ir patstāvīga mājvieta un patstāvīgi ienākumi. Bērns apmeklē skolu, sarunvaloda ir vācu valoda, ir draugi. Ģimene par mājvietu uzskata Vāciju, Latvijā atgriezties neplāno.

[6.2] Uzdodot bērnam jautājumu, vai vēlas atgriezties Latvijā, bērns atbildēja „nē", vai vēlas satikties vai kā citādi komunicēt ar pieteicēju, atbildēja „nē", teica, ka skola un draugi ir Vācijā, Latvijā ir tikai „lielā māsa" ar meitiņu, ar ko sazinās lietotnē *WhatsApp*.

[7] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[8] Bāriņtiesas pārstāve tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

[9] Sevišķā aizbildne tiesas sēdē pauda viedokli, ka bērna interesēs ir neatjaunot pieteicējam pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

[10] Trešā persona /pers. B/ uz tiesas sēdi neieradās. Trešajai personai par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Trešā persona tiesai paziņojusi, ka dzīvo un strādā Vācijā, līdz ar to uz tiesas sēdi nevarēs ierasties (*lietas 89.lapa*). Tiesa atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez trešās personas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[11] Noklausoties pieteicēja, bāriņtiesas pārstāves un sevišķās aizbildnes paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[12] Civillikuma 203.panta trešā daļa noteic, ka pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka vairs nepastāv šo tiesību pārtraukšanas apstākļi.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 22.panta trešo un piekto daļu, ja bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesli ir zuduši, bāriņtiesa lemj par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu, ņemot vērā bērna intereses. Sagatavojot lietu par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu, bāriņtiesa: 1) noskaidro, vai ir zuduši iemesli, kuru dēļ vecākam tika pārtrauktas bērna aizgādības tiesības; 2) pieprasa vecāka dzīvesvietas sociālajam dienestam atzinumu par iespējām bērnam atgriezties vecāka aizgādībā; 3) pieprasa no aizbildņa informāciju par bērna un vecāka saskarsmi, garīgo un materiālo atbalstu bērna audzināšanā ārpusģimenes aprūpes laikā; 4) pieprasa citu informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu pamatotu lēmumu.

No minētajām tiesību normām ir secināms, ka, lemjot par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu, bāriņtiesai, vispusīgi noskaidrojot esošo situāciju, ir jākonstatē, vai tie apstākļi, kas bija pamats vecāka aizgādības tiesību pārtraukšanai, ir zuduši vai arī joprojām pastāv. Lai to noskaidrotu, iestādei un tiesai, kas pārbauda iestādes lēmuma tiesiskumu, ir arī jākonstatē, tieši kuri apstākļi ir bijuši atzīti par faktisku šķērsli vecāku aprūpei (*Senāta 2008.gada 16.oktobra sprieduma Nr.SKA-513/2008 9.punkts, 2012.gada 19.oktobra lēmuma Nr.SKA-894/2012 7.punkts*).

[13] Tiesa konstatē, ka galvenie iemesli bērna aizgādības tiesību pārtraukšanai pieteicējam bija pārmērīga alkohola lietošana, bērna pamešana novārtā un drošas vides nenodrošināšana bērnam.

No pieteikumā norādītā un pieteicēja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka pieteicējs atzīst minētos iemeslus par šķēršļiem bērna aizgādības tiesību īstenošanā, taču vienlaikus uzsver, ka šādi apstākļi bijuši 2013.gadā. Pieteicēja ieskatā šie apstākļi ir mainījušies, tādēļ ir pamats bērna aizgādības tiesību atjaunošanai.

Līdz ar to tiesa vispirms izvērtēs, vai joprojām pastāv iepriekš minētie riski, pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanai pieteicējam.

[14] Vērtējot pārmērīga alkohola lietošanas risku, tiesa ņem vērā 2019.gada 17.septembra sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums D/ sniegto izziņu, ar kuru ārsts-narkologs /pers. H/ apstiprinājis, ka pieteicējs uzskaitē kabinetā nesastāv, konsultēts 2016.gadā (*lietas 46.lapa*).

Ielūkojoties Sodu reģistrā, tiesa konstatē, ka pieteicējs 2017.gada 5.jūlijā izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $149.^{15}$ panta astotajā daļā paredzēto pārkāpumu –atteikšanās no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes. Par izdarīto pārkāpumu pieteicējam 2017.gada 16.augustā piemērots administratīvais arests desmit diennaktis, uzlikts naudas sods tūkstoš divsimt *euro* un atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.

Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka apmeklējis valsts apmaksātu terapiju un ar parakstu apliecinājis, ka nelietos ne alkoholu, ne narkotikas. Šobrīd alkoholu nelieto, jo nav vajadzības (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 77.lapā*).

Neskatoties uz to, ka pieteicējam, pamatojoties uz 2017.gada 16.augustā piemēroto administratīvo sodu joprojām ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību aizliegums, atzīstams, ka lietā nav pierādījumu, kas liecinātu, ka pieteicējam pastāvētu pārmērīga alkohola lietošanas risks. Uzklausot pieteicēju tiesas sēdē, tiesai neradās pamatotas šaubas, ka pieteicējs apzināti maldinātu bāriņtiesu un tiesu, izsakot savu apņemšanos nelietot alkoholu. Arī

bāriņtiesas pārstāve tiesas sēdē atzina, ka Lēmumā galvenais uzsvars pārtraukto bērna aizgādības tiesību neatjaunošanai nav likts uz pārmērīgu alkohola lietošanu, bet vairāk ir apšaubītas pieteicēja spējas nodrošināt bērnam drošu vidi (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 125.lapas otrā pusē*).

Secināms, ka ir zudis viens no galvenajiem iemesliem bērna aizgādības tiesību pārtraukšanai pieteicējam – pārmērīga alkohola lietošana. Šādos apstākļos tiesai ir pamats izvērtēt, vai ir zuduši arī pārējie iemesli bērna aizgādības tiesību pārtraukšanai – bērna pamešana novārtā un drošas vides nenodrošināšana bērnam.

[15] No Lēmuma izriet, ka pieteicējs nav novērsis bērna aizgādības tiesību pārtraukšanas iemeslu – bērna pamešanu novārtā. Lēmumā bāriņtiesa secinājusi, ka pieteicējs nepiedalās bērna aprūpē, audzināšanā, nepalīdz bērnam materiāli. Tiesa atzīst bāriņtiesas secinājumu par pamatotu balstoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[15.1] Pieteicējs bāriņtiesas sēdē skaidroja, ka bērna faktiskā dzīvesvieta ir Vācijā. Trešā persona ir bloķējusi pieteicēja tālruņa numuru. Bērnam nav izveidots arī profils nevienā no sociālajiem tīkliem. Pieteicējam nav zināma precīza bērna un trešās personas dzīvesvietas adrese Vācijā.

2019.gada 24.jūlijā bāriņtiesas pārstāvei pa tālruni sazinoties ar trešo personu, trešā persona apstiprināja faktu, ka pieteicējs pa tālruni nesazinās ar bērnu, jo trešā persona pieteicēju ir nobloķējusi, nevēlas, ka viņš zvanītu. Pieteicējs nav atbalstījis bērnu materiāli, bet trešā persona to arī nevēlas, jo pietiekami labi pelna un viņai un bērnam neko nevajag (*lietas 49.lapa*).

Pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka pēdējo reizi bērnu redzējis 2018.gada 17.maijā, kad trešā persona ar bērnu devusies uz Vāciju. Pieteicējs apstiprināja, ka no tās dienas viņam nav bijusi nekāda veida komunikācija ne ar bērnu ne arī ar trešo personu. Trešā persona ir bloķējusi pieteicēja tālruņa numuru, kā arī sociālajos tīklos, līdz ar to nekāda veida komunikācija nav iespējama. Pieteicējs nav zinājis, ka trešajai personai ir elektroniskā pasta adrese (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 75.lapā*). Pieteicējam nav absolūti nekas saprotams par elektronisko pastu, kā to var atrast un kur vispār meklēt (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 76.lapas otrā pusē*).

Vērtējot šos pieteicēja argumentus, tiesa nepiešķir ticamību, ka pieteicējam nav bijusi zināma trešās personas elektroniskā pasta adrese. Trešās personas elektroniskā pasta adrese ir pieejama lietas materiālos. Pieteicējs pats saziņai ar tiesu izmanto elektronisko pastu. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka šis saziņas veids pieteicējam būtu svešs vai nepieejams.

[15.2] 2019.gada 20.septembrī sarunā ar bāriņtiesas pārstāvi pa tālruni trešā persona norādīja, ka nekas nav mainījies, pieteicējs nav centies sazināties ar bērnu, nav rakstījis viņai portālā *draugiem.lv*, nav apsveicis dzimšanas dienā, neko nav sūtījis (*lietas 44.lapa*). Atzīstams, ka lietā nav pierādījumu, ka trešā persona būtu izveidojusi bērna profilu portālā *draugiem.lv*, ko pieteicējs varētu izmantot saziņai. Taču vienlaikus atzīstams, ka bērna profila neizveidošana portālā *draugiem.lv*, nevar attaisnot pieteicēja nostāju, ka viņam nav bijušas nekādas iespējas mēģināt izveidot kontaktu, uzsākot dialogu.

Ja pieteicējs patiešām vēlas uzturēt kontaktu ar bērnu, atjaunojot emocionālu saikni, pieteicējam būtu jāmeklē šādas iespējas un jārīkojas. Neraugoties uz to, ka bērna patreizējā dzīvesvieta ir Vācijā un pieteicēja tālruņa numurs ir bloķēts, tas neliedz pieteicējam meklēt citus komunikācijas veidus. Pieteicējs šīs iespējas nav izmantojis, jo, pastāvot vēlmei rast situācijas risinājumu, tieši pieteicējam būtu jāsper pirmie soļi.

Neskatoties uz to, ka pieteicēja un trešās personas starpā ir bijušas nesaskaņas, pieteicējam būtu jāmēģina sazināties ar trešo personu, izrādot interesi par bērnu, noskaidrojot bērna vajadzības un piedāvājot materiālo palīdzību. Kā jau tiesa norādīja, viens no saziņas veidiem, kuru iespējams izmantot šajā gadījumā, ir elektroniskais pasts.

[15.3] Tiesa konstatē, ka lietas faktisko apstākļu izklāstā par to, cik daudz pieteicējs ir informēts par bērna dzīves apstākļiem Vācijā, veidojas pretrunas.

Pieteicējs bāriņtiesas sēdē paskaidroja, ka nezina konkrētu bērna dzīvesvietas adresi Vācijā un neviens viņam to nesaka. Savukārt tiesas sēdē norādīja, ka ļoti labi zina, uz kurieni ticis aizvests bērns, jo pats kādreiz dzīvojis tajā vietā un strādājis. Paskaidroja, ka tās ir vīriešu kopmītnes, kur brauc visi viesstrādnieki. Ļoti labi pazīst trešās personas dzīvesbiedru (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 124.lapā*).

[15.4] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs uzturlīdzekļus par bērnu nemaksā un trešā persona līdzekļus saņem no Uzturlīdzekļu garantiju fonda.

Lietā iesniegta Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2019.gada 17.septembra izziņa Nr.19/1729332, kas apliecina pieteicēja gūtos ienākumus laika periodā no 2019.gada janvāra līdz 2019.gada augustam (*lietas 47.lapa*). Atbilstoši izziņā norādītajam pieteicējs saņēmis ikmēneša maksājumus no invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta janvārī, februārī, martā, aprīlī, maijā, jūlijā un augustā 419,57 *euro* un jūnijā 265,73 *euro*. Papildus tam 2019.gada jūnijā guvis darba ienākumus no SIA /Nosaukums E/ 146,62 *euro*.

Lietas izskatīšanas laikā tiesā pieteicējs paskaidroja, ka ir pašnodarbinātais, gūst darba ienākumus, strādājot celtniecībā. Pamatojoties uz tiesas pieprasījumu iesniegt pierādījumus, kā tiek gūti ienākumi, pieteicējs iesniedzis izdrukas no elektroniskās naudas iestādes UAB „Paysera Lt", kas apliecina pieteicēja saņemtos maksājumus no SIA /Nosaukums G/ un SIA /Nosaukums H/ (*lietas 108.-111.lapa*). Apkopojot sniegto informāciju, tiesa konstatē, ka pieteicējs no minētajām firmām saņēmis 2020.gada martā 800 *euro*, aprīlī 5532,50 *euro*, maijā 5049,50 *euro*, jūnijā 3507,50 *euro* un jūlijā 300 *euro*. Tātad kopā 15 189,50 *euro*, kas vidēji mēnesī ir 3037,90 *euro*.

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem vidējā darba alga Latvijā 2020.gada 1. ceturksnī bija 1100 *euro* (*sk. https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/darba-samaksa/meklet-tema/2693-darba-samaksas-parmainas-2020-gada-1*).

Secināms, ka pieteicēja vidējie ienākumi, vairāk nekā divas reizes pārsniedz vidējo darba algu Latvijā. Līdz ar to pieteicēja materiālais stāvoklis nav šķērslis, lai atbalstītu bērnu materiāli. Pieteicējs nav arī norādījis, ka viņam būtu citi izdevumi, kas liegtu iespēju rūpēties par bērnu.

[15.5] Lietā nav strīda, ka pieteicējs bērnu materiāli neatbalsta. Pieteicējs to skaidro ar argumentu, ka viņam nav šādu iespēju. Pieteicējs tiesas sēdē minēja piemēru, ka laikā, kad trešā persona vēl bijusi Latvijā, lūdzis, lai viņam iedod bērna dzimšanas apliecību, lai varētu bankā atvērt krājkontu. Trešā persona teikusi, ka to izdarīšot pati. Līdz ar to pieteicējs krājkontu nav atvēris (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 78.lapā*).

Vienlaikus no pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka trešā persona cēlusi prasību tiesā pret pieteicēju par uzturlīdzekļu piedziņu. Prasība apmierināta, bet pieteicējs nav pildījis spriedumu labprātīgi, savukārt piespiedu piedziņa nav bijusi iespējama līdzekļu neesības dēļ. Trešā persona uzturlīdzekļus saņēmusi no Uzturlīdzekļu garantiju fonda.

Tiesai nav izprotama pieteicēja attieksme, jo, atbildot uz tiesas jautājumu, vai pieteicējs ir veicis uzturlīdzekļu parāda samaksu, pieteicējs atbildēja, ka viņam nav tik liela nauda. Tiesai norādot, ka pieteicēja ienākumi ir pietiekoši lieli, kas pārsniedz vidējos rādītājus valstī, pieteicējs izrādīja neizpratni un atbildēja ar pretjautājumu, kā tas attiecas uz šo lietu.

Tiesa uzskata, ka lietas apstākļi neliecina par to, ka pieteicējam būtu patiesa vēlme iesaistīties bērna audzināšanā materiāli. Pieteicējs nav izrādījis pietiekamu iniciatīvu sniegt materiālu atbalstu bērnam, veicot esošā parāda samaksu Uzturlīdzekļu garantijas fondam. Tāpat lietā nav pierādījumu, ka pieteicējs būtu mēģinājis risināt jautājumu par bērna materiālo nodrošinājumu, piemēram, būtu lūdzis trešajai personai norādīt kredītiestādes konta numuru, kur veikt uzturlīdzekļu samaksu, bet trešā persona būtu atteiksi šo lūgumu izpildīt.

[16] Vērtējot trešo iemeslu bērna aizgādības tiesību pārtraukšanai pieteicējam – drošas vides nenodrošināšana bērnam –, tiesa atzīst, ka šis iemesls nav zudis, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[16.1] Pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka pastāvīgā dzīvesvieta ir /adrese C/, bet tur bieži neuzturas, jo strādā celtniecībā, kur darbs saistīts ar komandējumiem, citreiz pat ārpus Latvijas. Kur ir darba vieta, tur īrē dzīvokli vai dzīvo kādā hostelī (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 75.lapas otrā pusē*).

Kuldīgas novada bāriņtiesa 2020.gada 4.augustā veikusi pieteicēja dzīves apstākļu pārbaudi /adrese C/. Apsekošanas laikā sastapta nekustamā īpašuma īpašniece /pers. K/, kura paskaidroja, ka pieteicējs viņas īpašumā dzīvo. Īres līgums nav noslēgts, pieteicējs ir viņas dēla paziņa. Pieteicējs aizbraucis strādāt un nav zināms, kad atgriezīsies (*lietas 50., 120., 121.lapa*).

No sarunas protokola konstatējams, ka nekustamā īpašuma īpašniece nav ielaidusi bāriņtiesas pārstāvjus nekustamajā īpašumā, lai apsekotu pieteicēja īrētās telpas un pārliecinātos par telpu piemērotību bērna vajadzībām. Atbilstoši Kuldīgas novada bāriņtiesas norādītajam /pers. K/ apņēmusies nodot bāriņtiesas tālruņa numurus, lai vienotos par dzīves apstākļu pārbaudes dienu un laiku. Savukārt pieteicējs tiesas sēdē apstiprināja, ka apsekošanas brīdī nav bijis mājās, jo bijis objekts Valmierā, kur arī dzīvojis.

Secināms, ka pieteicējam bijis zināms par bāriņtiesas veikto apsekojumu un vēlmi iekļūt nekustamajā īpašumā, lai apsekotu pieteicēja īrētās telpas. Negatīvi vērtējams apstāklis, ka pieteicējs nav atsaucies uz bāriņtiesas aicinājumu un nav nodrošinājis iespēju bāriņtiesas pārstāvjiem apsekot telpas. Tādējādi pieteicējs nav izpildījis sadarbības pienākumu, kas ir būtiski, lai bāriņtiesas pārstāvji varētu pārliecināties par drošas vides nodrošināšanu bērnam, pieteicēja dzīvesvietā.

[16.2] Pieteicējs, pamatojoties uz tiesas pieprasījumu, iesniedzis lietā 2020.gada 3.jūlija dzīvojamās telpas īres līgumu, kas noslēgts starp /pers. K/ kā izīrētāju un pieteicēju kā īrnieku. Ar minēto līgumu izīrētājs nodevis, bet īrnieks pieņēmis lietošanā dzīvojamo telpu /adrese C/, kura sastāv no atsevišķas istabas, koplietošanas virtuves un vannas istabas (*lietas 112., 113.lapa*).

Noslēgtajā dzīvojamās telpas īres līgumā nav norādīta īrējamo telpu platība m^2, kā arī nav pievienots telpu plāns. Līgumā nav paredzēta īres maksa naudā (2.4.punkts), bet noteikts, ka īres maksa tiek maksāta apmaiņā pret īrnieka pakalpojumiem: veikt dzīvoklī remontdarbus, kosmētisko remontu, ievilkt ūdeni un kanalizāciju, sakopt teritoriju un veikt citus saimnieciskos darbus, par kuriem abpusēji vienojas (2.1.punkts). Līgumā ietverta atruna, ka īres maksā tiek iekļauti visi veiktie darbi un pakalpojumi, kurus īrnieks ir veicis kopš 2018.gada jūlija, kad izīrētājs un īrnieks mutiski vienojās par veicamajiem darbiem un telpas īri (2.5.punkts).

Īres līgumam nav pievienoti nekādi pierādījumi, ka pieteicējs būtu veicis līgumā atrunātos remontdarbus vai piedalījies teritorijas sakopšanā, vai veicis citus saimnieciskus darbus. Tiesas ieskatā, vērtējot šos apstākļus, ka pieteicējs nav sastopams īrētajā dzīvokli, nav nodrošinājis bāriņtiesas pārstāvjiem iespēju apsekot īrētās telpas, īres maksa nav noteikta naudā, ir pamats šaubām par līdzēju patieso gribu noslēgt dzīvojamo telpu īres līgumu, un tas netieši liecina par līguma formālo raksturu.

[16.3] Pieteicēja deklarētās dzīvesvietas adrese ir /adrese B/. Atbilstoši bāriņtiesas 2019.gada 20.septembrī sastādītajam dzīves apstākļu pārbaudes aktam (*lietas 45.lapa*) un pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem pieteicējs minētajā adresē vairs nedzīvo, nekustamais īpašums ticis pārdots izsolē.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmo daļu dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Atzīstams, ka pieteicējs nav izpildījis citētās tiesību normas nosacījumu, jo deklarētā dzīvesvietā nedzīvo un nav sasniedzams tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Jo īpaši svarīgi nodrošināt sasniedzamību ir pieteicēja gadījumā, kad pieteicējs vēlas, lai tiktu atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības

tiesības. Šāda sadarbība visticamāk būs apgrūtināta vai nebūs iespējama, ja pieteicējs nenodrošinās savu sasniedzamību pašvaldības iestādēm.

[17] Bāriņtiesa 2019.gada 23.maijā sagatavojusi pieteicējam uzdevumus pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanai un bērnu – /pers. F/ un /pers. D/ – aprūpes un uzraudzības uzlabošanā. Bāriņtiesa devusi pieteicējam uzdevumu līdz 2019.gada 1.septembrim novērst apstākļus, kas liedz nodrošināt bērniem pamatvajadzības, atjaunot emocionālo saikni ar bērnu, novērst atkarīgo vielu lietošanu, kas nelabvēlīgi ietekmē vecāku lomas pildīšanu. Tāpat dots uzdevums sadarboties ar Tukuma novada sociālo dienestu izvirzīto uzdevumu izpildei līdz noteiktajam termiņam (*lietas 51., 52.lapa*).

Bāriņtiesa, izpildot Bāriņtiesu likuma 22.panta piektās daļas 2.punktā noteikto pienākumu, sagatavojot lietu par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu izskatīšanai, 2019.gada 25.septembrī saņēmusi informāciju no Tukuma novada sociālā dienesta (*lietas 43.lapa*). Tukuma novada sociālais dienests informējis bāriņtiesu, ka sadarbība ar pieteicēju šobrīd nenotiek. Pieteicējs sniedzis informāciju, ka ir apmeklējis narkologa konsultāciju, kuras laikā guvis apstiprinājumu, ka alkohola atkarības problēmas viņam nepastāv, līdz ar to sociālā darbinieka darbam ar personām ar atkarības problēmām konsultācijas nav nepieciešamas. Pieteicējs uzskata, ka citi Tukuma novada sociālajā dienestā pieejamie pakalpojumi viņam šobrīd nav nepieciešami. Pieteicējs norādījis, ka bāriņtiesas izvirzīto uzdevumu atjaunot emocionālo saikni ar bērnu viņam ir apgrūtinoši īstenot, praktiski neiespējami, jo bērns atrodas Vācijā pie trešās personas, kura ir bloķējusi jebkādu saziņu ar pieteicēju. Profils *draugiem.lv* bērnam nemaz nav izveidots. Tukuma novada sociālais dienests atzinis, ka pieteicējs sadarbību ar dienestu nav uzsācis, jo uzskata, ka viņam nav nepieciešami atbalsta pasākumi pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanai.

2020.gada 9.janvārī Tukuma novada sociālais dienests sniedzis bāriņtiesai papildu informāciju, norādot, ka 2019.gada 6.augustā konsultācijas laikā Tukuma novada sociālajā dienestā pieteicējs sniedzis informāciju, ka ar Tukuma novada sociālo dienestu turpmāk nevēlas sadarboties (*lietas 41.lapa*).

Tiesas sēdē pieteicējs nenoliedza, ka ir atteicies no sadarbības ar Tukuma novada sociālo dienestu. Pieteicēja pārstāvis papildus paskaidroja, ka sociālais dienests visās vietās vienmēr ir viens un tas pats, kas bāriņtiesa (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 81.lapā*). Savukārt attiecībā par bāriņtiesu pieteicējs atzina, ka bāriņtiesai neuzticas, jo bijusi pārāk rūgta pieredze. Ar bāriņtiesu nekāda savstarpēja komunikācija un sadarbība noteikti nesanāks, vismaz ne tādā sastāvā, kādā tā ir tagad (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 124., 126.lapas otrā pusē*).

Tiesa secina, ka pieteicējs nav vērsts uz jebkādu sadarbību ne ar bāriņtiesu, ne sociālo dienestu, lai saskarsme notiktu bērna interesēm atbilstošā veidā. Pieteicēja attieksme ir klaji noraidoša.

[18] Atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 26.pantam valsts un pašvaldības pienākums ir sniegt palīdzību ģimenei. Atbildīgo dienestu uzdevums tieši ir sniegt palīdzību, ja ģimenei rodas grūtības bērnu aprūpē. Dienestiem jāsniedz atbalsts un padoms ar dažādām iespējām risināt problēmas. Īpaša rūpība un atbalsts jāsniedz gadījumos, kad tiek skartas mazaizsargātu personu tiesības.

Pieteicējs norāda, ka 2019.gada 16.jūlijā vērsies bāriņtiesā ar lūgumu paskaidrot izvirzītos uzdevumus, bet 2019.gada 1.augustā saņēmis formālu atbildi. Pieteicējs iesniegumā norāda, ka pastāv apstākļi, kas liedz bērniem nodrošināt pamatvajadzības. Pieteicēja veselības stāvoklis liedz fiziski strādāt, līdz ar to saņemt pienācīgu atalgojumu. Pieteicējs lūdz bāriņtiesas palīdzību, jo ir bloķēts visos sociālajos tīklos.

Bāriņtiesa atbildes vēstulē norādījusi, ka ir izveidots bērna profils portālā *draugiem.lv*, kur pieteicējam ir iespēja sazināties ar bērnu. Tiesa konstatē, ka pieteicēja iebildumi ir pamatoti, jo no lietas materiāliem neizriet, ka bāriņtiesa būtu pārliecinājusies, ka norādītais bērna profils sociālajos tīklos ticis izveidots un ka pieteicējam to ir iespējams izmantot saziņai ar bērnu. Bāriņtiesai bija pienākums sniegt atbalstu komunikācijas uzsākšanai, sazinoties ar trešo personu, un pārliecināties, vai dotais trešās personas solījums ticis izpildīts.

Atzīstams, ka bāriņtiesas darbībā novērojama pasivitāte, tomēr apstāklī, ka pieteicējs nav uzsācis komunikāciju ar trešo personu un bērnu, izskatāmajā gadījumā vairāk ir paša pieteicēja atbildība. Pieteicējam ir spēja saskatīt problēmas pašvaldības iestāžu darbībā, bet pietrūkst spējas kritiski izvērtēt savu rīcību un izvērtēt šīs rīcības sekas. Tiesa uzskata, ka tik ļoti kritiska pieteicēja attieksme pret bāriņtiesas un Tukuma novada sociālā dienesta darbiniekiem neliecina par to, ka pieteicējs spētu adekvāti novērtēt izveidojušos situāciju. Pieteicējs nav spējis saprast, ka situācijā, kad viņam pamatoti ir atņemtas bērnu aizgādības tiesības, pieteicējam ir jāpieliek maksimālas pūles, lai novērstu tos šķēršļus, kas attiecībā ar bērnu bija radušies paša pieteicēja uzskatu un dzīvesveida dēļ.

[19] Katrā konkrētā gadījumā bāriņtiesas pienākums ir arī noskaidrot, vai lēmums, kas attiecas uz bērnu, tiek pieņemts bērna vislabākajās interesēs. Minētais izriet arī no Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantā uzskaitītajiem bērnu tiesību aizsardzības principiem, proti, visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses (6.panta otrā daļa).

Senāts lietās, kurās risināts jautājums par bērnu aizgādības tiesībām, ir uzsvēris, ka katrā gadījumā, kad jāpieņem lēmums, kas skar bērna intereses, objektīvi jānoskaidro, kādas ir bērna labākās intereses konkrētajā situācijā. Tas nozīmē, ka iestādei jāveic detalizēts ģimenes situācijas izvērtējums, ieskaitot faktiskos, emocionālus, psiholoģiskus, finansiālus un medicīniskas dabas faktorus un jāveic izsvērts un saprātīgs katras iesaistītās personas, arī bērna, interešu izvērtējums, lai noskaidrotu bērnam vispiemērotāko risinājumu (*Senāta 2014.gada 22.oktobra rīcības sēdes lēmuma Nr.SKA-1020/2014 7.punkts, 2015.gada 17.aprīļa sprieduma Nr.SKA-0531-15 6.punkts*).

2019.gada 24.jūlijā bāriņtiesas pārstāvei sarunā pa tālruni ar bērnu noskaidrots, ka bērnam klājas labi, drīz sāks iet skolā. Bērns ļoti vēlas iet uz skolu. Bērns vēlas mācīties, draugi ir arī ārpus skolas. Vasaru bērns pavadījis labi, spēlējies ar draugiem, visur kur braucis, uz baseinu un citur. Latvijā bērns sazinās ar māsu, brāli un omi. Bērns nevēlas sazināties ar pieteicēju. Ja pieteicējs ar viņu sazinātos, viņa nezina, vai atbildētu viņam. Bērns nevēlas

atgriezties Latvijā, jo Vācijā ir labi un ir siltāks (*lietas 48.lapa*).

Bērna sevišķā aizbildne tiesas sēdē paskaidroja, ka 2020.gada 5.augustā sazinājās ar trešo personu un bērnu, izmantojot telefona lietotni *WhatsApp*. Trešā persona paskaidroja, ka līdz šai dienai nekas būtiski nav mainījies. Ģimene dzīvo Vācijā minētajā dzīvesvietā. Bērns pabeidzis pirmo klasi ar labu raksturojumu, ies otrajā klasē. Nedaudz pieklibo matemātika. Bērnam tika uzdots jautājums par vēlmi atgriezties Latvijā un satikties ar pieteicēju. Tika pateikts viennozīmīgs „nē". Bērns neko negrib dzirdēt ne par Latviju, ne par tēvu. Sevišķā aizbildne papildus paskaidroja, ka viņas profesijā viņai ir daudz jārunā ar cilvēkiem un ir ar ko salīdzināt. Sarunas laikā radies iespaids, ka trešajai personai viss ir kārtībā. Viņa rūpējas par bērnu un ir laba mamma (*sk. tiesas sēdes protokolu lietas 125.lapā*).

Tiesa ņem vērā, ka pieteicēja un trešās personas starpā ir ilgstošas konfliktējošas attiecības un nesaskaņas. Šādos apstākļos nevar izslēgt, ka bērna viedokli ir ietekmējusi trešā persona. Taču, izvērtējot bāriņtiesas pārstāves un sevišķās aizbildnes noskaidrotu bērna viedokli, tiesa nesaskata savstarpējas pretrunas. Līdz ar to nav arī pamata apšaubīt sevišķās aizbildnes pausto viedokli, ka šobrīd bērna vislabākajās interesēs būtu neatjaunot pieteicējam pārtrauktās bērna aizgādības tiesības.

[20] Nav pamatoti pieteicēja pārmetumi, ka vienam bērnam atjaunojot pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, bet otram nē, bāriņtiesa būtu rīkojusies neloģiski un konsekventi.

Tiesa norāda, ka šajās lietās ir atšķirīgi faktiskie apstākļi. Atjaunot pārtrauktās /pers. F/aizgādības tiesības, bāriņtiesa konstatēja, ka pieteicējs palīdz vecākajai meitai un to atbalsta arī materiāli. Izlemjot jautājumu, bāriņtiesa ņēma vērā arī /pers. F/viedokli, kura neiebilda, ka pieteicējam tiek atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības.

Šajā lietā nav pierādījumu, ka pieteicējs būtu izrādījis rūpes par bērnu. Vienlaikus šobrīd arī bērns nav gatavs komunicēt ar pieteicēju. Tāpat tiesas ieskatā pieteicēja motīvi vēlmei atjaunot bērna pārtrauktās aizgādības tiesības ir neskaidri un pretrunīgi.

[21] Balstoties uz iepriekš minēto, tiesa secina, ka lietas izskatīšanas brīdī nav zuduši visi iemesli, kuru dēļ pieteicējam pārtrauktas bērna aizgādības tiesības. Aktuālās situācijas izvērtējums liecina, ka bērna vislabāko interešu aizsardzībai šobrīd nebūtu neatjaunojamas pieteicējam pārtrauktās bērna aizgādības tiesības.

Līdz ar to nepastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta, ar kuru viņam atjaunotu bērna aizgādības tiesības, izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru /pers. A/ tiktu atjaunotas pārtrauktās bērna /pers. D/ aizgādības tiesības, izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis M.Birkmanis